

HVORFOR DET?

www.hvorfordet.no

Til foreldre som
vil arrangere

Layout: Fete typer – Illustrasjon: Kristin Roskifte

Å forske vekker begeistring

Barn stiller de beste spørsmålene. Når de får undersøke egne spørsmål, bruker de nysgjerrigheten sin, er kreative og løser problemer de interesserer seg for.

Å selv velge hva de skal undersøke, gir bøtter av motivasjon. Underveis i et forskningsprosjekt dukker det alltid opp små og store utfordringer. Noen løser barna selv, andre ganger trenger de litt hjelp. Å arbeide med noe for til slutt å greie det, gir mestringsfølelse.

Barn kan forske

HVORFOR DET? gir barn i alderen 8-13 år mulighet til å utforske egne spørsmål.

Barna jobber alene eller i par. De bruker **Nysgjerrigpermetoden** underveis, en forskningsmetode utviklet av Norges forskningsråd for barn. De arbeider gjennom noen uker med prosjektet sitt og viser fram resultatet på en plakat på en utstilling.

På utstillingsdagen presenterer barna forskningen sin for dommere og publikum. Alle barna blir sett og får god tilbakemelding.

Vil du arrangere?

HVORFOR DET? kan arrangeres av en foreldregruppe, barna deltar frivillig og forsker i fritiden.

Interesserte foreldre finner sammen i en arrangørgruppe. I tillegg må FAU og skoleledelsen støtte prosjektet slik at man kan nå ut til foreldre og barn med informasjon.

Engasjere barna

For å tenne på idéen om å forske, må dere møte barna direkte. Det beste er å besøke dem i klasserommet. Målene er å vekke begeistring for å forske og gi forståelse av hvordan de kan undersøke egne spørsmål.

Den beste inspirasjonen for barna er å høre historier om andre barn som har forsket. Det fins mange spennende historier å dele. Et eksperiment er en morsom måte å demonstrere **Nysgjerrigpermetoden** på for barna. I tillegg er det fint å vise frem nettsiden til **HVORFOR DET?** med påmeldingskjema og filmer til inspirasjon.

Å lære forskningsmetode er sentralt i læreplanen, og erfaringen er at rektor er positiv til å bruke f. eks. en halv skoletime til en slik gjennomgang for barna.

Forskningsperioden er på 4–5 uker

Arrangørgruppen bør ha en avklaring fra FAU og skoleledelse et halvt år før utstillingen og jobbe aktivt med forberedelser de siste par månedene før utstillingsdagen. Barnas starter forskningsperioden sin med å jakte på et forskningsspørsmål rett etter skolebesøket.

Gode tidspunkter for utstillingen er

Høst

Utstilling første halvdel av november, skolebesøk rett etter høstferien.

Tidlig vinter

Utstilling første halvdel av februar, skolebesøk rett etter nyttår.

Sen vinter

Utstilling like før påske, skolebesøk i starten av februar.

4

5

Barna forsker selv

Et bærende element i **HVORFOR DET?** er at dette skal være barnas egne prosjekter. Det betyr at de selv skal velge både problemstilling og hvordan de jobber.

Foreldrene er viktige samtalepartnere underveis både i barnas jakt etter gode forskningsspørsmål og for å gi hjelp om de har gått seg fast. I tillegg kan mange barn trenge litt støtte til å sette av tid til å forske og å avgrense prosjektet slik at det blir gjennomførbart.

I **HVORFOR DET?** er det viktigere at barna får lov til å styre sine egne prosjekter enn at resultatene ser finest mulig ut på plakatene. Utfordringen for foreldre er å være tilgjengelige som sparringspartnere uten å ta over.

Mange arrangørgrupper har valgt å sette av et par ettermiddager til uformelle idéverksteder hvor barna kan komme for å hente utstillingsplakater, samle idéer til forskningsspørsmål og få mulighet til individuell veiledning.

Nettside til inspirasjon og støtte

Nettsiden til **HVORFOR DET?** gir foreldregrupper mulighet til å enkelt lage en egen landingsside for arrangementet sitt. Der kan barna melde seg på og arrangørgruppen kan legge ut informasjon både til foreldre og deltakere.

På nettsiden finnes det også en rekke filmer og artikler om barn som har forsket på. Alt fra sure sokker og promp, til trygg skolevei, matavfall og strømsparing.

På nettsiden ligger også en mer utførlig veiledning for arrangørgruppen med alt man trenger av praktisk hjelp.

Overkommelig å arrangere

Å arrangere **HVORFOR DET?** er en overkommelig oppgave for en foreldregruppe og moro å være med på. Arrangementet koster lite og kan finansieres med inngangspenger for voksne, kafé eller ekstern støtte. Alt fra nettsiden er fritt tilgjengelig.

Dette er de viktigste oppgavene underveis

- + Avklare tid og sted, få ja fra FAU og skoleledelse
- + Skolebesøk for å engasjere barna
- + Sette opp en lokal nettside og svare på henvendelser fra barn og foreldre
- + Arrangere ev. idéverksteder i forskningsperioden
- + Rekruttere og lede et dommerteam
- + Logistikk på utstillingsdagen med rigging, resepsjon og kafé
- + Ordne diplomer og ev. premier

Det stolteste øyeblikket

Utstillingsdagen avsluttes med en høytidelig premieutdeling hvor alle barna blir løftet fram og får diplomer. Dommerne gir også en kort offentlig tilbakemelding til hvert prosjekt hvor de forteller hva de synes var spesielt bra med dette prosjektet.

I tillegg kan det gis utmerkelser med premier for beste prosjekt på hvert trinn, humor-pris og fantasipris. Særlig har publikumsprisen skapt mye moro og spenning, da stemmer alle deltakere og besøkende på sine favorittprosjekter.

Forskere som dommere

Å ha ekte forskere som dommere er stor stas for barna. Det er fint å ha et dommerteam som er bredt sammensatt med bakgrunner innen realfag, humaniora, kunstfag og utdanning. Barna presenterer forskningsarbeidene sine, og dommerne har en faglig samtale med barna om prosjektene deres. Tilbakemeldingen fra dommerne skal være positiv. Barna skal få sitte igjen med stolthet og glede over det de har fått til.

Dommere kan rekrutteres innen foreldregruppen og nettverk for øvrig. En dommerveiledning er tilgjengelig slik at det skal være enkelt å gå inn i dommerrollen.

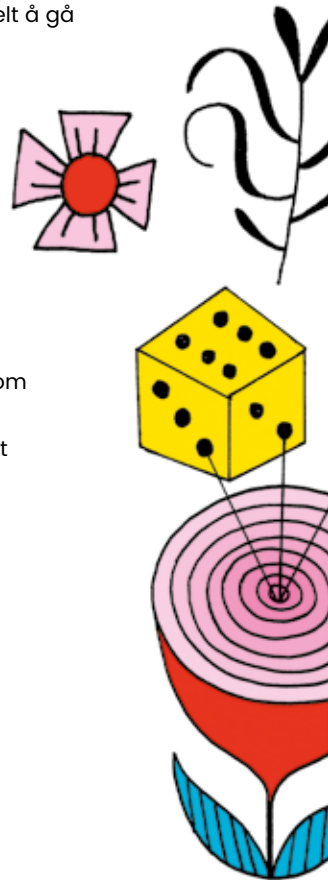
Utstillingen er en festdag

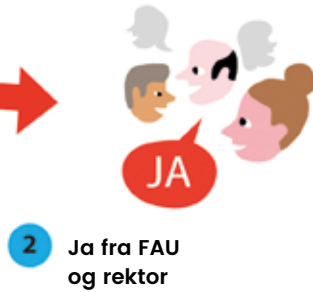
Tid Både lørdager og søndager er fine utstillingsdager. Beregn 4–5 timer fra dørene åpner til dere er ferdig ryddet.

Sted Det bør være rom for mange og kafémulighet, er det 50 deltakere kommer det gjerne 250 besøkende. Gode rom som har vært brukt er gymsaler, bibliotek, kantine eller fellesareal i nærings- eller forskningsbygg, eller flere klasserom innenfor et avgrenset område

Eksempel på program

- 10:15 – Oppmøte dommere
- 10:30 – Oppmøte deltakere
- 11:00 – Dommere går rundt til barna
- 12:00 – Åpent for publikum
- 13:00 – Premieutdeling

HVORFOR DET? er et PROFORSK-prosjekt fra Norges Forskningsråd og støttes av Sparebankstiftelsen.

Kontaktinfo

hvorfordet.post@gmail.com
 www.hvorfordet.no
 Facebook/hvorforD

